

Пошелюжна Інна Андріївна
*Начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту
Трибухівської сільської ради*

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У сучасному суспільстві соціально-культурна сфера є важливою умовою соціального прогресу, а належне фінансове забезпечення для їх надання є важливою передумовою стабільного економічного зростання. Одними із проблем функціонування соціально-культурної сфери, з економічної точки зору, є недостатні обсяги фінансування та неефективні методи використання коштів. І хоча з кожним роком спостерігається зростання асигнувань на соціально-культурну сферу в Україні як з бюджетів різних рівнів, так і з позабюджетних джерел, фінансове забезпечення соціально-культурної сфери дає змогу фінансувати на прийнятному рівні лише поточне функціонування закладів, при цьому можливості для їхнього розвитку є недостатніми. Саме тому, у соціально-культурній сфері існує потреба у диверсифікації джерел фінансового забезпечення за рахунок залучення позабюджетних ресурсів, застосування інноваційних підходів до розподілу коштів при одночасному гарантуванні якості послуг та їх доступності для жителів територіальних громад [1].

Отже, забезпечення соціально-культурної сфери фінансовими ресурсами є важливим питанням, яке потребує особливої уваги органів місцевого самоврядування. У сучасних умовах актуальним є пошук альтернативних джерел для фінансування соціально-культурної сфери.

Фінансові ресурси можуть залучатися у формі міжнародної допомоги на підставі укладених міжнародних договорів з донорами, якими можуть виступати уряди іноземних держав, міжнародні організації на безповоротній та безоплатній основі для вирішення пріоритетних завдань соціально-економічного розвитку.

Така допомога також може надаватися у формі майна, інтелектуальної власності, послуг чи робіт, а також фінансових ресурсів.

Така форма залучення ресурсів використовується для забезпечення потреб соціально-економічного розвитку у багатьох країнах, які розвиваються або знаходяться в стані трансформації. При пошуку донора, доцільно звернути увагу на існуючі пропозиції грантодавців, на скільки вони відповідають інтересам територіальної громади.

Ще одним альтернативним джерелом залучення коштів для розвитку соціально-культурної сфери громади є ендавмент, під яким розуміють фінансові пожертвування для неприбуткових організацій. Цей метод залучення коштів полягає у формуванні цільового фонду, який призначений для використання у некомерційних цілях, переважно для фінансування розвитку організацій у сфері освіти, культури або охорони здоров'я. Отриманню коштів від жертводавців сприятиме активність як керівників, так і жителів територіальної громади пропонувати власні ідеї, доносити інформацію до місцевих земляків-емігрантів, бізнесменів, успішних підприємців, знаменитостей, запрошувати їх до територіальної громади. Результатом такої діяльності стане їх фінансова підтримка [2, с. 120].

Краудфандинг передбачає співпрацю людей (переважно через Інтернет), які добровільно об'єднують свої гроші або інші ресурси для підтримки інших людей або організацій. У місцевому самоврядуванні краудсорсинг полягає в залученні мешканців громади до розв'язання завдань територіальної громади шляхом використання їхніх грошових коштів, знань, досвіду і здібностей на добровільних засадах. Можливість застосування краудсорсингу в практику місцевого самоврядування базується на таких факторах:

- інтерес членів громади до проблем та потреб територіальної громади;

– наявність в членів територіальної громади з активною громадянською позицією відповідних умінь та знань, які вони можуть застосувати для покращення життя своєї родини та життя інших мешканців;

– необхідність об'єднання сил та можливостей органів місцевої влади і членів територіальної громади, у тому числі і у фінансовій сфері [2, с. 122].

Краудфандинг є тим фінансовим інструментом, який спрямований на мобілізацію грошових коштів або інвестицій для реалізації певних проектів.

Практична реалізація краудфандингу полягає в послідовному здійсненні певних етапів:

- поширення та донесення інформації про краудсорсинг-проект;
- визначення обсягу коштів, необхідної для реалізації цього проекту;
- визначення термінів, протягом якого користувачі Інтернету зможуть перевести кошти на фінансування проекту.

– На основі вище викладеного можна зробити висновок, що застосування методів краудсорсингу та краудфандингу, залучення грантових коштів і можливості їх застосування у вирішенні місцевих проблем є перспективним. Ці форми фінансового забезпечення є досить перспективними для модернізації системи фінансування розвитку соціально-культурної сфери територіальних громад, адже вони дають можливість залучити альтернативні позабюджетні фінансові ресурси.

Список використаних джерел:

1. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю. Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / Київ. 2017. 107 с.

2. Сухарська Л. В. Елементи системи фінансового забезпечення розвитку територіальної громади. Вісник НАДУ. Серія “Державне управління”. 2016. № 1. С. 119–125.

Приймак Андрій Юрійович
*Заступник міського голови Вашківцевої
міської ради Вишницького району Чернівецької області*

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Фінансовий потенціал є складним і багатогранним явищем, яке має надзвичайне суспільне та економічне значення. В умовах кризового стану економіки значення фінансового потенціалу та вміння його використовувати у максимально ефективній формі набуває визначальної ваги для виживання та розвитку суспільства в цілому та кожного економічного агента зокрема. Але багатоукладність цього явища та складність визначення його розмірів не дозволяють чітко оцінити фінансові резерви та можливості їх використання.

Для з'ясування економічної сутності та структури фінансового потенціалу важливе значення має формулювання наступних головних положень:

- обґрунтування сутності фінансового потенціалу місцевого самоврядування;
- характеристика складу та структури фінансового потенціалу місцевого самоврядування.

У етимологічному значенні термін «потенціал» походить від латинського слова «potential» й означає «потужність, сила». Широке трактування цього терміну дається у Великому тлумачному словнику сучасної української мови . Тут потенціал визначається у декількох напрямках: